
OBSAH

Předmluva	7
1. Řeč jako fenomén kultury (J. Šmajs)	9
2. Historie a současnost rétoriky	16
2.1 Zrod rétoriky ve starověkém Řecku	16
2.2 Římské řečnicktví	18
2.3 Rétorika a středověk	20
2.4 Renesanční rétorika	21
2.5 Přínos české rétoriky	22
3. Technika mluveného projevu	24
3.1 Správné dýchání (respirace)	24
3.2 Tvoření a užívání hlasu (fonace)	28
3.3 Přesná a pečlivá výslovnost (artikulace)	32
3.3.1 Tvoření a výslovnost samohlásek	33
3.3.2 Tvoření a výslovnost souhlásek	38
3.4 Spisovná výslovnost	50
3.4.1 Samohlásky	50
3.4.2 Souhlásky	51
3.5 Výslovnost cizích slov	55
3.5.1 Zásady české výslovnosti přejatých slov	55
3.6 Vady výslovnosti	58
3.7 Zvuková modulace řečového projevu	60
3.7.1 Frázování	60
3.7.2 Větný přízvuk	62
3.7.3 Intonace	64
3.7.4 Mluvní tempo	67
4. Druhy řečnických projevů	70
4.1 Referát	71
4.2 Přednáška	74
4.2.1 Rozhlasová přednáška	77
4.3 Diskuzní příspěvek	82

4.4	Slavnostní proslov (proslov oslavný, smuteční, přípitek)	86
4.5	Řeč politická a řeč slavnostní	91
4.6	Veřejná informace, interview, tisková konference	97
4.6.1	Interview – vystoupení v rozhlasu, televizi a v novinách	98
4.6.2	Tisková konference	98
4.7	Televizní vystoupení	101
4.8	Výběr a využití řečnických jazykových prostředků	103
4.8.1	Slovní zásoba	104
4.8.2	Stavba vět	105
4.8.3	Jazykové prostředky umožňující navázání kontaktu s posluchači	106
4.8.4	Jazykové prostředky zvyšující účinnost řeči	107
4.9	Fráze ve veřejném projevu	120
5.	Příprava a přednes mluveného projevu	126
6.	Psychologické aspekty rétorických dovedností	147
6.1	Tréma a jak s ní pracovat	147
6.1.1	Reichovy zóny	150
6.1.2	Pohybové a dechové korekce zátěží	151
6.2	Mimoslovní signály a jejich význam	157
7.	Cvičné texty k rozvoji rétorických dovedností (K. Dvořáková)	165
7.1	Nemotivované porušování slovesné vazby	165
7.1.1	Kontaminace	165
7.1.2	Zeugma	166
7.2	Anakolut	166
7.3	Nadužívání dějových substantiv	167
7.4	Synonyma	168
7.5	Nepravá vedlejší věta	168
7.6	Nadbytečná slova	169
7.7	Nevhodný pořádek slov ve větě	170
7.8	Klíč ke cvičením 1–8	171
8.	Vybrané texty	174
8.1	Ukázky řečí politických	174
8.2	Ukázky textů dialogických	178
8.3	Ukázky textů humorných	183
8.4	Ukázky brněnské hantýrkы	199
	Literatura	205
	Rejstřík jmenný	208